

ZWIĄZEK NAUCZYCIELSTWA POLSKIEGO

ROK ZAŁOŻENIA 1905

ZARZĄD GŁÓWNY

00-389 Warszawa, ul. Smulikowskiego 6/8
tel. (22) 318 91 00, 318 92 17, fax (22) 318 92 19
www.znp.edu.pl e-mail: znp@znp.edu.pl

ZPE/022/15/KL/19

Warszawa, 17 kwietnia 2019 r.

Szanowny Pan

Krzysztof Kwiatkowski
Prezes
Najwyższej Izby Kontroli

Związek Nauczycielstwa Polskiego na podstawie art. 6 ust. 2 *in fine* ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 489 z późn.zm.) występuje do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli o dokonanie kontroli doraźnej prawidłowości powoływania do zespołów nadzorujących egzaminy osób niebędących nauczycielami.

Kontroli doraźnej powinno podlegać czy powołane do zespołów nadzorujących osoby legitymowały się kwalifikacjami wymaganymi do zajmowania stanowiska nauczyciela w rozumieniu art. 9 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (tekst jedn. Dz.U. z 2018 r. poz. 967 z późn.zm.) – dalej KN, tj.:

- posiadały kwalifikacje nauczycielskie i przygotowanie pedagogiczne, potwierdzone dyplomem ukończenia studiów nauczycielskich lub dyplomem studiów kierunkowych wraz zaświadczeniem o posiadaniu przygotowania pedagogicznego,
- posiadały zaświadczenie lekarskie potwierdzające spełnianie warunków zdrowotnych niezbędnych do wykonywania zawodu nauczyciela (art. 9 ust. 1 pkt 3 KN),
- posiadały informację o niefigurowaniu w rejestrze sprawców przestępstw na tle seksualnym (art. 21 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym, Dz.U. z 2018 r. poz. 405 z późn.zm. – dalej u.p.z.p.s.).

Ponadto, kierując się dobrem dziecka, kontrola doraźna powinna badać także to, czy osoby powołane do zespołów nadzorujących:

- posiadały zaświadczenie o niekaralności z tytułu umyślnego przestępstwa lub umyślnego przestępstwa skarbowego,
- nie były prawomocnie ukarane karą dyscyplinarną zwolnienia z pracy z zakazem przyjmowania ukaranego do pracy w zawodzie w okresie 3 lat przed nawiązaniem stosunku pracy, albo karą dyscyplinarną wydalenia z zawodu nauczyciela.

UZASADNIENIE

W dniu 2 kwietnia 2019 r. Minister Edukacji Narodowej dokonał nowelizacji rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty (Dz.U. poz. 1512 z późn.zm.), oraz rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu gimnazjalnego i egzaminu maturalnego (Dz.U. poz. 2223 z późn.zm.).

Na skutek tych nowelizacji do zespołów egzaminacyjnych i nadzorujących egzaminy mogą być powoływane osoby niezatrudnione w szkole, które posiadają „kwalfikacje wymagane do zajmowania stanowiska nauczyciela”. Wymóg taki znajduje się w treści obu rozporządzeń.

Pojęcie „kwalfikacje wymagane do zajmowania stanowiska nauczyciela” jest pojęciem znacznie szerszym niż pojęcie użyte na stronie internetowej MEN „kwalfikacje pedagogiczne”. Kwalifikacje niezbędne do zajmowania stanowiska nauczyciela określono bowiem w art. 9 KN. W treści tego przepisu wskazano ogólne wymogi, których spełnianie jest warunkiem koniecznym do uznania, iż dana osoba posiada kwalifikacje wymagane do zajmowania stanowiska nauczyciela.

Zgodnie z tym przepisem stanowisko nauczyciela może zajmować osoba, która:

- posiada wyższe wykształcenie z odpowiednim przygotowaniem pedagogicznym lub ukończyła zakład kształcenia nauczycieli i podejmuje pracę na stanowisku, do którego są to wystarczające kwalifikacje,
- przestrzega podstawowych zasad moralnych,
- spełnia warunki zdrowotne niezbędne do wykonywania zawodu.

W świetle tego przepisu niewątpliwym jest, iż nie posiada kwalifikacji wymaganych do zajmowania stanowiska nauczyciela osoba legitymująca się wprawdzie wyższym wykształceniem z odpowiednim przygotowaniem pedagogicznym, która jednocześnie nie przestrzega podstawowych zasad moralnych lub nie spełnia warunków zdrowotnych niezbędnych do wykonywania zawodu nauczyciela.

Potwierdza to Andrzej Barański (wieloletni radca prawny Ministerstwa Edukacji Narodowej), który w komentarzu do art. 9 ustawy Karta Nauczyciela wskazuje, iż: „Przepis art. 9 ust. 1 KN ustala ogólne kwalifikacje, których posiadanie jest niezbędne do zajmowania stanowiska nauczyciela.” Podkreśla on jednocześnie, iż o spełnianiu warunków zdrowotnych, o których mowa w tym przepisie przesądzać może tylko zaświadczenie lekarskie wydane przez lekarza medycyny pracy (A. Barański, J. Rozwadowska - Skrzeczyńska, M. Szymańska, Karta Nauczyciela. Komentarz. Lex, 2018).

Na takim samym stanowisk stoi Marta Handzlik (były pracownik Departamentu Prawnego MEN), która wskazuje, iż stanowisko nauczyciela, zgodnie z art. 9 ust. 1 pkt 3 ustawy Karta Nauczyciela, może zajmować osoba, która spełnia warunki zdrowotne niezbędne do wykonywania zawodu, zaś kontroli zdrowia nauczyciela służą stosowane badania lekarskie (Prawo Oświatowe Optimum. Wyd. Wolters Kluwer. Lex. 2012).

Mając na uwadze powyższe należy uznać, iż nie jest możliwe powołanie w skład zespołów egzaminacyjnych oraz zespołów nadzorujących egzaminy osób, które nie legitymują się stosowanym orzeczeniem lekarskim wydanym przez lekarza medycyny pracy.

Nie jest również dopuszczalne powołanie w skład tych zespołów osób, które figurują w rejestrze sprawców przestępstw na tle seksualnym o czym przesądza art. 21 u.p.z.p.s.. Należy podkreślić, iż dyrektor szkoły, który dopuści do pracy w zespole nadzorującym osobę bez uprzedniego uzyskania o niej informacji z rejestru sprawców przestępstw na tle seksualnym podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny nie niższej niż 1000 zł. (art. 23 ust. 2 u.p.z.p.s.).

Tymczasem w obiegu medialnym występują stanowiska organów nadzoru pedagogicznego z których wynika, że jedynym kryterium naboru do pracy w zespołach egzaminacyjnych było **wyłącznie posiadanie kwalifikacji pedagogicznych**, a nie jak to wynika z treści obu rozporządzeń egzaminacyjnych: „*kwalifikacji wymaganych do zajmowania stanowiska nauczyciela*”. Bez wątplenia nie są to pojęcia tożsame, co wynika z treści art. 9 KN. W załączeniu przesyłamy stanowisko Kuratorium Oświaty w Warszawie oraz artykuł prasowy.

Stanowiska kuratoriów oświaty mogły wprowadzać w błąd dyrektorów szkół odpowiedzialnych za powoływanie zespołów egzaminacyjnych. Świadczą o tym relacje prasowe. Informacje rozpowszechniane przez organy nadzoru pedagogicznego co mogło w konsekwencji prowadzić do praktyki polegającej na dopuszczeniu do pracy z dziećmi osób które nie legitymowały się potwierdzonym przez lekarza stanem zdrowia, przymiotem niekaralności, jak również przymiotem niefigurowania w rejestrze przestępców seksualnych.

Oczywiście nie jest także możliwe powołanie do zespołów nadzorujących osób, które nie posiadały kwalifikacji merytorycznych, a więc nie legitymowały się dyplomem ukończenia studiów nauczycielskich lub dyplomem studiów kierunkowych wraz zaświadczeniem o posiadaniu przygotowania pedagogicznego. Sprawdzenie przez NIK czy osoby powołane do zespołów nadzorujących rzeczywiście posiadały kwalifikacje nauczycielskie jest bez wątplenia kwestią fundamentalną z punktu widzenia zbadania prawidłowości zastosowanej procedury tworzenia tychże zespołów.

WICEPREZES
Zarządu Głównego ZNP
Krzysztof Baszczyński

PREZES
Związku Nauczycielstwa Polskiego
Sławomir Broniarz

Zał.

Informacja Mazowieckiego Kuratora Oświaty
Artykuł prasowy